

साम्रा कर्षकलेन HANV. 3761. सुसाम्रा Spr. (II) 864, v. 1. सामभिः Būc. P. 4, 14, 13. 7, 5, 9. am Anfang eines comp. ohne Flexionszeichen = साम्रा, z. B. सामसाध्येषु कार्येषु Spr. (II) 7011. fg. 7018. VARĀH. BṢH. 17, 9 (सामैकं zu lesen). — Vgl. प्रतिसाम.

सामन् (von सामन्) 1) adj. (f. घा) gaṇa pamaदि zu P. 5, 2, 100. Schol. zu 6, 4, 135. 167. VOP. 7, 21. 1) (zu 1. सामन्) reich, Ueberfluss habend: भूमि RV. 3, 30, 9. — b) (etwa zu 3. सामन्, zugleich Wortspiel mit 2. सामन्) ruhig, stätig: ऋक्सामाभ्यामभिक्षितौ गावौ ते सामनावितः RV. 10, 85, 11. — 2) f. ई Koppel (v. l. für दामनी) Sīras. zu AK. 2, 9, 74 nach CKDn.

सामत्त (von समत्त) 1) adj. auf allen Seiten befindlich u. s. w. KĪTJ. Ça. 1, 7, 26. — 2) m. a) Nachbar KĪTJ. 13, 1. M. 8, 259. 262. fg. 9, 272. Jġġ. 2, 150. 233. Spr. (II) 2188. 3379, v. 1. Conj. 6040. — b) Vasall M. 7, 69. न च सामत्तमिच्छति राजानो बलशालिनम् HANV. 3068. बलशेषस्य नृपतेर्नास्ति सामत्तं भयम् 3072. निरुतामित्रं adj. 4378. 9594. अथि ते संनताः सर्वे सामत्ता रिपवो ज्ञाताः R. 1, 20, 12. KĪM. NĪTIS. 11, 6. 13, 29. 14, 22. 15, 51. RAGH. 5, 28. 6, 33. VIKR. 60. Spr. (II) 4225 (= अमात्य KULL.). 6143. 7025. MĀLATI. 102, 6. AK. 2, 8, 4, 2. VARĀH. BṢH. S. 53, 8. JOGA-JĀTRĀ 1, 4. KATHĀS. 5, 64. 18, 5. 25. 86. 126. 20, 44. 23, 83. 30, 138. 42, 83. 90. 92. 105. 43, 225. 49, 62. 128. 53, 28. 65. 72. 74, 278. 93, 74. 121, 220. 223. 247. 122, 5. MĀK. P. 37, 16. S. 656, Z. 7. RĪġA-TAR. 3, 232. 4, 555. 642 (zu lesen आस्त सामत्तत्यक्तपृष्ठः). 5, 223. 249 (zu lesen सामत्तान्). 341. 354. 394. 430. 445. 6, 91. PRAB. 2, 2. 3. SĪH. D. 82. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 505, ÇI. 18. मालवः KATHĀS. 58, 109. so v. a. म-खिन् (I) Spr. (II) 3291, v. 1. — 3) n. Umgebung, Nachbarschaft: वासिन् M. 8, 258. अद्वारसामते स्थितः in der nächsten Nähe ÇUK. in LA. (III) 34, 18. — Vgl. प्रति, मक्ता, शक्यसामत्तता.

सामत्तक n. Nachbarschaft, Umkreis: व्रणः VJURV. 216.

सामत्तेय m. N. pr. eines Mannes Būc. P. ed. Bomb. 9, 20, 24. मामतेय BURNOUR.

1. सामन्य (von 1. सामन्) adj. अ० der keinen Vorrath hat, von der Hand in den Mund lebend: असामन्य इति किं निन्दति AIR. Br. 3, 23.

2. सामन्य (von 2. सामन्) adj. zu singen geschickt Schol. zu P. 4, 4, 98. 6, 4, 168. सार्प कृण्वन्सामन्यो विपश्चित् RV. 9, 96, 22. BHATT. 4, 9.

सामपुष्पि m. patron. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 59, 2.

सामप्रगाथ m. Bez. gewisser von den drei Hotraka zu sprechender Verse AIR. Br. 4, 29. 8, 2. ÇĀṆK. Ça. 7, 21, 4. 22, 3. 10, 8, 33. 11, 3, 4. ĀÇV. Ça. 8, 7, 10.

सामभूत adj. Lieder bringend RV. 7, 33, 14.

साममय (von 2. सामन्) adj. aus Sāman bestehend AIR. Br. 1, 22. ÇAT. Br. 4, 3, 4, 5. 10, 5, 4, 5. KAUSH. UP. 2, 6. NṢ. TĪP. UP. in Ind. St. 9, 112. MĀK. P. 78, 13. 102, 19.

सामप (von 3. सामन्), यति (साहचर्ययोगे) DhātUP. 35, 27. अससामत् und असीषमत् Siddh. K. 151, a, 2. 8.

सामपाचारिक (von समपाचार) adj. auf einen den Satzungen entsprechenden Wandel bezüglich u. s. w. gaṇa विनयादि zu P. 5, 4, 34. धर्माः Notices of Skt Mss. 2, 144. सूत्र ebend. Wilson, Sel. Works 2, 281. MÜLLER, SL. 99. 101. 134. 206. fgg.

सामयिक (von समय) adj. P. 5, 1, 104. gaṇa विनयादि zu 4, 34. 1) auf

Uebereinkommen beruhend KAN. 7, 2, 20. धर्म Jġġ. 2, 186. चारित्र WILSON, Sel. Works 1, 312 (सामायिक gedr.). — 2) mit Andern übereinstimmend, Gesinnungsgenosse: स्वसामयिकमध्यग RĪġA-TAR. 4, 666. — 3) der Zeit entsprechend, rechtzeitig: अ० KIR. 2, 40. — MĀLAV. ed. Bomb. 21, 6 fehlerhaft für सामायिक oder सामवायिक.

सौमयुगीन adj. von समयुग gaṇa प्रतिज्ञादि zu P. 4, 4, 99. — Vgl. सौयुगीन.

सामपोनि 1) adj. aus den Sāman hervorgegangen H. an. 4, 203. MED. n. 222. RAGH. 16, 3 (mit Anspielung auf den Elephanten). — 2) m. a) Elephant H. 1217. H. an. MED. सामवेदाङ्गोत्पत्तिर्गजशास्त्रे प्रसिद्धा Schol. zu RAGH. 16, 3 in der ed. Calc. — b) ein N. Brahman's H. an. MED.

सामर (2. स + अ०) adj. sammt den Unsterblichen (Göttern) R. 3, 53, 28. Būc. P. 8, 7, 4.

सामराग m. eine musikalische Weise der Sāman: पञ्चमवत् P. 5, 2, 130. Schol.

सामराज 1) m. N. pr. eines Fürsten Verz. d. B. H. No. 539. eines Autors Verz. d. Oxf. H. 138, b, No. 273. fg. — 2) n. N. eines Sāman LĪTJ. 3, 6, 32. 7, 1, 1. 10. PAÑĀV. Br. 15, 3, 35. Ind. St. 3, 243, b. मक्ता ebend.

सामराजन् m. N. eines Sāman PAÑĀV. Br. 15, 3, 35.

सामराधिप adj. sammt dem Fürsten der Götter d. i. Indra R. 3, 53, 28.

सौमरेय adj. von समर gaṇa सव्यादि zu P. 4, 2, 80.

सामर्थ्य (von समर्थ) n. Wohlfelheit VARĀH. BṢH. S. 41, 12 (सामर्थ्य gedr.).

सामर्थ्य (von समर्थ) n. 1) Angemessenheit, das Geeignetsein; = योग्यता TRIK. 3, 3, 322. MED. j. 111. सभायां वक्ति सामर्थ्यम् so v. a. Angemessenes Spr. (II) 4280, v. 1. योगात् so v. a. je nach den Umständen 524. 3671. 4451. तुल्यसामर्थ्यया वाचा HANV. 5837. 6355. abl. सामर्थ्यात् so v. a. der Sachlage gemäss, wie es sich von selbst versteht KĪTJ. Ça. 1, 7, 21. वाच्यफलेषु स्वर्गः सा० 10, 10. 4, 3, 2. 4, 22. 17, 4, 12. 18, 2, 6. KĪM. NĪTIS. 12, 3. ÇĀṆK. zu KHĀND. UP. S. 32. 78. RĪġA-TAR. 5, 457. SĪH. D. 216, 14. fg. Comm. zu TS. PRĀT. 4, 11. zu P. 8, 1, 6. zu NAIŠH. 22, 55. ०त्सु dass. KARAKA 1, 15. युतिसामर्थ्याभ्याम् KĪTJ. Ça. 4, 15, 25. — 2) Berechtigung, das Haben einer hinreichenden Veranlassung zu (loc. oder im comp. vorangehend): शोके नास्ति सामर्थ्यमण्वपि Spr. (II) 6333. 3566. नहि मे जीविते किंचित्सामर्थ्यमिह कल्प्यते । अयस्यत्याः प्रियं पुत्रम् R. 2, 43, 19 (42, 20 GORR.). कृतराज्यस्य u. s. w. किं मे जीवितसामर्थ्यम् (= साध्यत्व NILAK.). MBH. 3, 16121. R. 2, 77, 17. — 3) Gleichberechtigung: चतुर्णामपि Suç. 1, 150, 4. — 4) das dem-Sinne-nach-Verbundensein, Zusammengehörigkeit dem Sinne nach P. 8, 3, 44. नहि नजो नृपसकेन सामर्थ्यम् PAT. zu P. 1, 1, 43. Schol. zu P. 2, 1, 1 (definiert). पूर्वोत्तरपदयोः zu 35. — 5) das Vermögen, Macht, Kraft, Fähigkeit, Wirksamkeit AK. 3, 4, 44. 69. 26, 197. TRIK. MED. VOP. 25, 17. BHAG. 2, 36. R. 4, 6, 3. 36, 14. 5, 94, 18. KĪM. NĪTIS. 11, 13. 17, 46. UTTARAB. 107, 11 (143, 8). Spr. (II) 84. RĪġA-TAR. 3, 284. SĪH. D. 17, 12. PAÑĀT. 57, 3. ed. ORN. 40, 12. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 36. SARVADARÇANAS. 12, 5. 6. 26, 2. ०हीन HIT. 113, 20. विक्रम० R. 5, 56, 24. प-राक्रम० 80. विज्ञान० Spr. (II) 4209. मन्त्रगण० SĪJ. zu RV. 3, 53, 23. य-कृष्ण० Comm. zu TS. PRĀT. 16, 19. अन्यसामर्थ्यात् weil ein Anderer es vermag Spr. (II) 3615. सामर्थ्यं कर्त्तुं sein Möglichstes thun: लिङ्गधारणे MBH. 3, 2214. 13, 7302. R. 4, 40, 11. भञ्ज so v. a. sich zusammennnehmen